

**ПРОГРАМА ВИХОВАННЯ СОЦІОПРАГМАТИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ**

О.В. Чорна, ст. викл.

Одеський державний екологічний університет, м. Одеса

Виховання соціопрагматичної компетентності у студентів-іноземців визначається оволодінням студентами-іноземцями комплексом знань про міжкультурну взаємодію, соціокультурні характеристики країни, вербальний і невербальний етикет, а також оволодінням стратегіями соціальної взаємодії. Під соціопрагматичною компетентністю розуміється сукупність знань, відношень та вмінь, що дозволяє іноземцям ефективно і безпечно здійснювати міжкультурну соціальну взаємодію, а також досягати власних цілей відповідно до соціокультурного контексту країни навчання.

Має місце процес виховання, розмежований по стадіях відповідно до виявлених цілей і подальшої сформованості кожного компоненту виховання соціопрагматичної компетентності у студентів-іноземців вищих навчальних закладів.

Реалізація програми виховання є доцільною у вигляді проходження таких етапів, як ознайомлювальний, наглядовий, ситуаційний, апробирувальний та рефлексійний.

Перший, ознайомлювальний, етап відповідає освітній меті змісту виховання.

У формі лекцій та практичних занять студентам-іноземцям надається соціокультурна інформація про основні характеристики і особливості країни, міста і учбового закладу, соціокультурні особливості функціонування мови.

Характерною рисою цього етапу є контрастивно-порівняльне вивчення матеріалу. Порівняння національних особливостей з характеристиками країни навчання дозволяє студентам-іноземцям виступати не тільки в ролі пасивних реципієнтів, а також і активних учасників процесу вивчення культури іншої країни. Тобто, в певній мірі, вони стають посередниками між культурами. У зміст лекцій і занять включаються такі теми, як поняття культури; клімат України; політична і економічна система; традиції, звичаї і свята; релігійні конфесії; українська кухня; місто, в якому я навчаюсь; мій університет; правила етикету; обов'язки в межах учбового закладу; права і обов'язки студентів-іноземців на території України.

Таким чином, реалізація першого етапу програми виховання соціопрагматичної компетентності спрямована на оволодіння студентами-іноземцями знань про основи міжкультурної взаємодії, соціокультурний

портрет України, соціокультурні особливості функціонування мови відповідно до прийнятих норм поведінки в суспільстві і, як наслідок, збільшення об'єму лексичного мінімуму.

Другий, наглядний, етап направлений на розвиток спостережливості, необхідність якої, на наш погляд, зумовлена недостатністю оволодіння тільки знаннями і вміннями.

Ситуаційний етап визначається придбанням знань про культуру і суспільство країни навчання на першому етапі і розвитком соціопрагматичної спостережливості на другому.

Він відображає раніше придбані знання про країну навчання в приватних конкретних ситуаціях. Всі ситуації групуються по двох основних для студентів-іноземців сферах – соціально-побутової і навчально-професійної. (У соціально-побутовій сфері ситуації, що виникають на вулиці, в гуртожитку, в магазині, на ринку; в учбово-професійній – ситуації, що виникають при спілкуванні з керівництвом університету, кафедри, кураторами, викладачами).

Передостанній, апробувальний, етап реалізації програми виховання соціопрагматичної компетентності у студентів-іноземців включає серію тестових ситуацій, направлених на виявлення рівня сформованості соціопрагматичної компетентності.

Для досягнення найбільшої ефективності пропонується вести рефлексійний щоденник, де студенти можуть записувати інформацію про те, що склало найбільше враження або, навпаки, розчарувало в країні.

Характер умов процесу виховання визначає необхідність включення рефлексії, що відображає психологічні особливості процесу самовизначення як завершальний, рефлексійний, етап реалізації програми виховання соціопрагматичної компетентності у студентів-іноземців.

Таким чином, реалізація програми виховання соціопрагматичної компетентності студентів-іноземців у вищому навчальному закладі дозволить студентам-іноземцям успішніше адаптуватися в країні навчання, що підвищить якість викладання і професійний рівень майбутніх випускників-фахівців.

Література

1. Верещагин Е.М., Костомаров В.Т. Язык и культура: Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. 2-е изд. – М., Русский яз., 1976.
2. Сафонова В.В. Изучение языков международного общения в контексте диалога культур и цивилизаций. – Воронеж: Истоки, 1996.
3. Черная О.В. Сущность процесса формирования социопрагматической компетентности иностранцев в вузе (социально-педагогический подход) // Вестник Тамбовского университета. Серия Гуманитарные науки, 2012. Вып. 1 (105) 0,6 п.л.